

Nr. 2502-139

Chişinău

8 aprilie 2014

**Domnului Igor CORMAN,
Preşedinte al Parlamentului
Republicii Moldova**

Stimate domnule Preşedinte,

Prin prezenta, Vă înaintăm spre examinare, **în mod prioritar**, proiectul de lege pentru modificarea şi completarea unor acte legislative, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.266 din 8 aprilie 2014.

Organul responsabil pentru prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Justiţiei.

Anexa: 32 file.

Cu respect,

Prim-ministru

Iurie LEANCĂ

08 04 143 14

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 266

din 8 aprilie 2014

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru
modificarea și completarea unor acte legislative**

Guvernul **HOTĂRĂȘTE:**

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

IURIE LEANCĂ

Contrasemnează:

Ministrul finanțelor

Anatol Arapu

Ministrul justiției

Oleg Efrim

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21 iulie 1995 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.78-81, art. 199), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 3:

la noțiunea de „achizitor potențial”, după textul „să depășească nivelul de” se introduce textul „5%, 10%,”;

la noțiunea de „cotă substanțială”, textul „de 5%” se substituie cu textul „a 1%”.

2. La articolul 6 alineatul (1) litera d), cifra „5” se substituie cu cifra „1”.

3. La articolul 10 alineatul (1) litera f) și articolul 16, cuvântul „substanțiale” se substituie cu textul „ce reprezintă 25 % și mai mult”.

4. La articolul 15, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Fără permisiunea prealabilă scrisă a Băncii Naționale:

a) nici un achizitor potențial nu poate să dobândească, prin nici o modalitate, o cotă substanțială în capitalul social al băncii ori să își majoreze cota substanțială astfel încât proporția drepturilor sale de vot sau a cotei de participare în capitalul social să atingă ori să depășească nivelul de 5%, 10%, 20%, 33% sau 50% ori astfel încât banca să devină o sucursală a sa;

b) nici o persoană nu poate să dobândească, individual sau concertat, prin nici o modalitate, o cotă în capitalul social al băncii asupra căreia au devenit incidente prevederile alin.(2);

c) nici un deținător de cotă în capitalul social al băncii nu poate aduce ca aport la capitalul social al unei societăți comerciale acțiunile băncii.”

5. Articolul 15² se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Pentru solicitarea permisiunii prevăzute în art.15 alin.(1) lit. b) și c) persoana, cu excepția achizitorului potențial, prezintă documentele și informațiile relevante, conform actelor normative ale Băncii Naționale, care vor fi examinate

în termenele prevăzute la alin. (3)-(9). În cazul dobândirii unei cote în capitalul băncii inferioare celei substanțiale, la evaluarea persoanei Banca Națională va ține cont de prevederile art.15³ alin.(1) lit. a), e) și f), alin. (2)-(4), (6), (7).”

6. La articolul 15⁴ și articolul 15⁵ alineatul (1), textul „de 5%” se substituie cu textul „de 1%, 5%, 10%”.

7. La articolul 24 alineatul (4) și articolul 37 alineatul (2), cuvântul „substanțială” se substituie cu textul „în mărime de 5% și mai mult”.

8. Articolul 28:

la alineatul (7) litera a), cifra „15” se substituie cu cifra „5”;

la alineatul (8), după cuvintele „persoanelor juridice” se introduc cuvintele „, , cu excepția băncilor”;

alineatul (9) se abrogă.

9. Articolul 31:

la alineatul (1), cuvântul „substanțiale” se substituie cu textul „în mărime de 5% și mai mult”;

la alineatul (2), textul „în care banca are o cotă substanțială” se substituie cu textul „asupra căreia banca exercită controlul”.

10. La articolul 33, alineatul (2) se completează în final cu următoarea propoziție: „Conducătorul organului executiv și membrii consiliului sînt responsabili pentru corectitudinea și veridicitatea rapoartelor prezentate la Banca Națională conform cerințelor menționate.”

Art. II. – Articolul 8 din Legea nr. 449-XV din 30 iulie 2001 cu privire la gaj (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 120, art. 863), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) Nu pot constitui obiect al gajului acțiunile băncilor din Republica Moldova.”

Art. III. – Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72-74, art.195), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Se completează cu articolul 134¹³ cu următorul cuprins:

„Articolul 134¹³. Administrator al băncii

Prin administrator al băncii, în sensul art. 191 alin. (2¹), art. 197 alin. (3), art. 239¹ alin. (2) și art. 239², se înțelege persoana definită astfel prin Legea instituțiilor financiare nr. 550-XII din 21 iulie 1995.”

2. Articolul 191:

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Delapidarea averii străine săvârșită de administratorul unei bănci

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.”;

în dispoziția alineatului (3), textul „alin. (1) sau alin. (2)” se substituie cu textul „alin. (1)-(2¹)”;

în dispoziția alineatelor (4) și (5), textul „alin. (1), (2) sau (3)” se substituie cu textul „alin. (1)-(2¹) sau (3)”.

3. Articolul 197 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Distrugerea sau risipirea bunurilor băncii de către administratorul acesteia în procesul de administrare

se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 8 ani.”

4. Se completează cu articolele 239¹ și 239² cu următorul cuprins:

„**Articolul 239¹. Gestiunea defectuoasă sau frauduloasă a băncii**

(1) Neîntreprinderea acțiunilor necesare prevăzute de lege, de hotărârile Băncii Naționale a Moldovei și de statutul băncii, în situația înregistrării pierderilor financiare sau existenței pericolului unor asemenea pierderi, de către membrii organelor de conducere sau acționarii acesteia,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 400 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 1 an, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

(2) Falsificarea sau nimicirea documentelor bancare, inducerea în eroare, prezentarea sau utilizarea unor date false, distorsionarea sau tănuirea datelor veridice de către administratorul băncii, în procesul de administrare a băncii,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Articolul 239². Obstrucționarea supravegherii bancare

Săvîrșirea de către acționarul, administratorul sau oricare alt angajat al băncii a uneia dintre următoarele fapte:

a) nu răspunde la solicitările de informații ale Băncii Naționale a Moldovei, în modul prevăzut de aceasta, în scopul exercitării competențelor sale prevăzute de lege;

b) transmite rapoarte sau informații eronate Băncii Naționale a Moldovei, nu asigură implementarea măsurilor corective, de remediere sau a restricțiilor impuse de Banca Națională a Moldovei;

c) împiedică efectuarea inspecțiilor Băncii Naționale a Moldovei sau a verificărilor auditorului sau refuză să prezinte documentele necesare inspecțiilor și verificărilor;

d) obstrucționează în orice alt mod exercitarea supravegherii de către Banca Națională a Moldovei

se pedepsește cu amendă de la 400 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 6 luni la 1 an.”

5. Articolul 252 se completează cu alineatele (3) și (4) cu următorul cuprins:

„(3) Cauzarea insolvabilității băncii, prin acțiuni sau inacțiuni intenționate ale administratorului acesteia, inclusiv prin efectuarea cheltuielilor excesive, vinderea activelor băncii la un preț sub valoarea reală a acestora, asumarea obligațiilor nerezonabile, angajarea în relații de afaceri cu o persoană insolvabilă, omiterea colectării creanțelor băncii la scadență sau în orice alt mod contrar bunei administrări, care diminuează intenționat patrimoniul băncii,

se pedepsește cu închisoare de la 4 la 6 ani și cu amendă în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale.

(4) Acțiunile prevăzute la alin. (3) săvârșite:

a) de un grup de administratori și/sau de acționari

b) cu scopul de a evita plata creanțelor și repornirea afacerii bancare

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 6 ani și cu amendă în mărime de la 2500 la 3000 unități convenționale.”

6. La articolul 335, dispoziția alineatului (3) se completează în final cu textul „ori săvârșite de către administratorul unei bănci”.

Președintele Parlamentului

Notă informativă
la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea
unor acte legislative

Proiectul legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative are drept scop fortificarea cadrului normativ național privind transparența și calitatea acționariatului bancar, precum și consolidarea regimului de sancțiuni din sectorul financiar-bancar.

Prin *Art. I* al proiectului de lege se propune modificarea și completarea unor prevederi ale Legii instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21 iulie 1995 în vederea sporirii transparenței acționarilor băncii, prin intervenția timpurie a autorității de supraveghere la formarea acționariatului bancar și facilitarea urmăririi de către autoritatea de supraveghere a schimbărilor în structura acestuia. În concordanță cu acest obiectiv, se propune reducerea cotei substanțiale de participare în capitalul social al băncilor (de la 5% la 1%,) de care legea leagă o serie de consecințe juridice, inclusiv obținerea permisiunii Băncii Naționale a Moldovei pentru achiziționarea cotei, evaluarea achizitorului potențial, informarea Băncii Naționale. Corespunzător, se propune modificarea nivelurilor de majorare a cotei de participare în capitalul social al băncilor, care reclamă o nouă permisiune prealabilă a Băncii Naționale, prin introducerea a două niveluri noi de 5% și 10%.

De asemenea, proiectul prevede instituirea unor interdicții menite să ordoneze formarea acționariatului bancar conform procedurilor legale și să implice acționarii în administrarea eficientă a investițiilor lor. Acestea se referă la imposibilitatea achiziționării de cote în capitalul social al băncii, dacă achizitorul potențial deja a realizat o achiziție cu încălcarea prevederilor legale privind obținerea permisiunii prealabile, iar exercițiul drepturilor legate de acțiunile astfel achiziționate este suspendat de drept; la interdicția de a aduce cotele de participare în capitalul social al băncii în calitate de aport la capitalul social al unei societăți comerciale. Totodată, prin completarea art. 8 din Legea nr. 449-XV din 30 iulie 2001 cu privire la gaj se propune interzicerea gajării acțiunilor băncilor din Republica Moldova (*Art. II al proiectului*).

Amendamentele în cauză vor permite selecționarea prudentă a acționariatului băncilor, urmărirea calității acționariatului din sistemul bancar, a schimbărilor inoportune în structura acestuia, intervenția promptă a autorității de supraveghere și aplicarea instrumentelor corespunzătoare, în vederea evitării instabilității și a perturbărilor în buna funcționare a băncilor și a sistemului bancar în ansamblu.

Art. III din proiect conține propuneri de modificare și completare a Codului penal al Republicii Moldova, are ca finalitate consolidarea regimului de sancțiuni în sectorul financiar-bancar, prin sancționarea faptelor comise în procesul de administrare a patrimoniului băncii (completarea art. 191 cu alin. (2)¹) Delapidarea averii străine săvârșită de administratorul unei bănci), gestiunea defectuoasă sau frauduloasă a băncii (art. 239¹), obstrucționarea supravegherii bancare (art. 239²), precum și a faptelor ce atrag insolvabilitatea băncii (completarea art. 252 cu alin. (3) și (4)).

Totodată, reieșind din faptul că noile componente de infracțiuni (gestiunea defectuoasă sau frauduloasă a băncii (art. 239¹), obstrucționarea supravegherii bancare (art. 239²)) și noile agravante incluse la art. 191 și art. 252 din legea penală operează cu noțiunea de administrator al băncii, care trebuie înțeleasă în sensul atribuit acestei noțiuni de Legea instituțiilor financiare, se propune completarea Codului penal cu art. 134¹³.

Ultimii ani au demonstrat, că normele privind piața financiară nu sînt întotdeauna respectate și aplicate conform exigențelor legale, fapt care a afectat semnificativ încrederea în sectorul financiar-bancar. În aceste condiții, consolidarea regimurilor de sancțiuni în sectorul

finanțiar-bancar ca parte componentă a cadrului legal în materie este soluția, care va garanta efectul disuasiv și va acționa drept catalizator în garantarea respectării legislației.

Prevederile art. III al proiectului au fost inspirate din tendințele de reglementare la nivel internațional. Unul din elementele reformei sectorului financiar la acest nivel este fortificarea regimurilor de sancțiuni inclusiv și la nivelul european. Prin comunicările și recomandările emise, Comisia Europeană se pronunță constant în favoarea consolidării regimurilor naționale de sancțiuni în sectorul financiar. În viziunea Comisiei Europene, în sectorul financiar, în special, regimurile de sancțiuni eficiente constituie un element-cheie al unui regim de supraveghere care trebuie să asigure piețe financiare solide și stabile, precum și protecția consumatorilor și a investitorilor. Astfel, este indicat și în Raportul Grupului de experți la nivel înalt privind supravegherea financiară în Uniunea Europeană din 25.02.2009, „supravegherea nu poate fi eficientă, atît timp, cît regimurile de sancționare sînt lipsite de vigoare și foarte variate. Este esențial, ca atît în interiorul Uniunii Europene, cît și în exterior, toate organismele de supraveghere să aibă capacitatea de a aplica regimuri de sancționare stricte și suficiente de convergente, cu efect disuasiv.”

Suplimentar, este necesar să se menționeze că, conform „Principiilor-cheie pentru o supraveghere bancară eficientă”, document de referință pentru supraveghetorii bancari, emis de Comitetul Basel pentru supraveghere bancară (2012), legea trebuie să confere supraveghetorului atribuțiile legale necesare și să-i permită exercitarea supravegherii bancare fără perturbări, colectare informațiilor prudentiale de la bănci pentru a identifica, evalua și înlătura riscurile emanate de bănci sau de sistem în întregime și pentru a întreprinde în timp util acțiunile corective în vederea eliminării practicilor nesigure și defectuoase sau a activităților care prezintă riscuri pentru funcționarea neîntreruptă și viabilitatea băncilor și a sistemului bancar (Principiile 1,8-11). Astfel, proiectul de lege prin modificările operate la Art. III vine să ofere Băncii Naționale a Moldovei prevederi legale care îi va permite acesteia exercitarea supravegherii bancare și va asigura sancționarea penală a încălcărilor admise în acest proces, de către cei care trebuie să nu obstrucționeze această activitate.

Avînd în vedere, tendințele din cadrul Uniunii Europene și experiențele altor state în acest domeniu¹, considerăm sancțiunile penale propuse necesare la această etapă, ținînd cont și de faptul, că cele actuale, aplicate în Republica Moldova, nu au capacitatea de a descuraja încălcările. Pe cale de consecință, nesancționarea persoanelor fizice de la conducerea băncii determină ca acestea să își asume riscuri excesive în activitățile pe care le desfășoară. Acest fapt poate periclita grav protecția consumatorilor, care cuprinde o gamă largă de utilizatori de servicii financiare și integritatea pieței, cu efecte negative grave asupra întregii economii. În ultimă instanță, această situație poate submina încrederea în sectorul financiar, dacă părțile interesate și consumatorii observă, că nu sînt sancționate adecvat comportamentele ilicite în vederea preîntîmpinării altor încălcări.

În acest context, reținem un principiu constant al dreptului Uniunii Europene, potrivit căruia sancțiunile trebuie să fie eficiente, proporționale și cu efect disuasiv. Sancțiunile pot fi considerate eficiente – dacă asigură respectarea legislației, proporționale – dacă reflectă în mod adecvat gravitatea încălcării și nu depășesc ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivelor urmărite și cu efect disuasiv – dacă sînt suficient de severe pentru a împiedica autorii încălcării legislației să repete aceiași infracțiuni, precum și alți posibili autori de la comiterea

¹ România - art. 412 al Ordonanței de urgență privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului din 2006, Franța – art. 572 din Codul monetar și financiar, Belgia - art. 104 al Legii privind statutul și supravegherea instituțiilor de credit (2008), Cipru – art. 43 din Legea bancară (1997), Croația – art. 360 din Legea privind instituțiile de credit (2008), Turcia – art. 152-154 din Legea bancară (2008) etc.

infrațiunilor similare. Apreciem, că sancțiunile propuse pentru infrațiunile indicate *supra* sînt în deplină concordanță cu aceste principii.

Proiectul de modificare și completare a unor acte legislative nu necesită careva cheltuieli financiare din bugetul de stat.

În acest mod, considerăm că proiectul propus spre examinare va fortifica cadrul legal național în materie și va contribui semnificativ la transparentizarea acționariatului bancar și urmărirea continuă a calității acestuia, la responsabilizarea acționarilor și a persoanelor din cadrul organelor de conducere a băncii, la prevenirea riscului de funcționare inadecvată a pieței financiar-bancare, și în ultimă instanță, la protejarea consumatorilor și a investitorilor și menținerea încrederii publicului în stabilitatea sistemului financiar-bancar.

Ministru

Oleg EFRIM